

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 880

din 20 august 2013

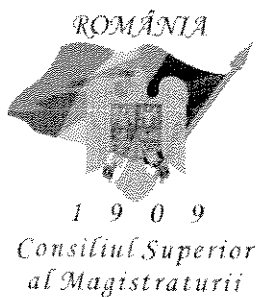
Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, transmis spre avizare de Ministerul Justiției cu adresa nr. 56157 din 27.06.2013;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare:

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. – Avizează favorabil proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, cu observațiile prezentate

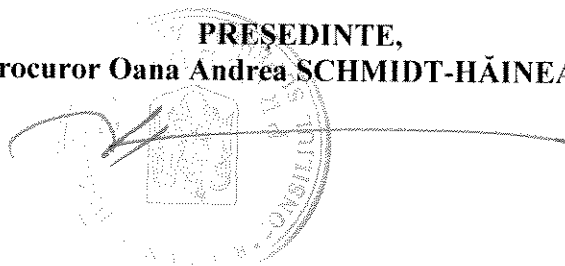
*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Justiției, potrivit legii.

Data în București, la 20.08.2013

PRESEDINTE,
Procuror Oana Andrea SCHMIDT-HĂINEALĂ

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980

În urma examinării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, transmis spre avizare de Ministerul Justiției;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

În baza Hotărârii nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

Avizează favorabil proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, **cu următoarele observații:**

a) Proiectul de lege urmărește accelerarea soluționării cererilor formulate în fața instanței în aplicarea Convenției de la Haga din 1980, în acest sens dispozițiile art. 11 alin. (2) din Convenție prevăzând că cererile având ca obiect înapoierea unui minor trebuie soluționate într-un termen de 6 săptămâni din momentul sesizării autorității administrative sau judiciare competente.

Dintre dispozițiile din prezentul proiect în sensul celerității procedurii pot fi enumerate ca exemple următoarele: citarea în termen scurt a părților, soluționarea în regim de urgență, caracterul neobligatoriu al întâmpinării, atribuirea caracterului executoriu al încheierii prin care sunt luate măsuri de protecție a minorului ori măsuri preventive; stabilirea unor termene scurte pentru procedura soluționării de către instanță a unei cereri de înapoiere; limitarea termenului pe care îl poate acorda instanța pentru executarea voluntară a obligației de înapoiere; caracterul de titlu executoriu al hotărârii de înapoiere.

1

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Aceste garanții sunt necesare, dar nu și suficiente pentru celeritatea procedurii judiciare de soluționare a cererii de înapoiere a minorului.

Din această perspectivă, propunerile de modificare și completare a Legii nr. 369/2004 ar trebui reanalizate de către inițiator în ceea ce privește art. 6 și art. 12, în vederea edictării unor norme clare, derogatorii de la dreptul comun, care să asigure derularea întregii proceduri, inclusiv în calea de atac a recursului, într-un termen foarte scurt, astfel încât România să-și poată îndeplini obligațiile asumate prin aderarea la Convenția de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii.

În acest sens, la art. 6, respectiv la art. 12 din lege ar trebui să se prevadă:

- termene maxime pentru analiza, la nivelul autorității centrale (Ministerul Justiției), a documentației primite de la statul solicitant/reclamant (dat fiind că și acest termen va conduce la prelungirea duratei totale a termenului în care se vor soluționa cererile, acestuia urmându-i etapa judiciară);

- termen special mai scurt pentru declararea recursului (apreciem că un termen de 3/5 zile ar fi suficient față de 10 zile, cât se propune prin proiect).

b) În contextul simplificării și urgentării procedurii, în expunerea de motive a proiectului de lege se menționează că acesta propune reglementarea la instanța care instrumentează cererile de înapoiere a minorilor întemeiate pe dispozițiile Convenției, a unei proceduri ce ar presupune, în sensul Ghidului de bune practici elaborate la conferința de drept internațional privat de la Haga (II - măsuri de implementare), limitarea pe cât posibil a "probelor orale", în ideea îndeplinirii de urgență a obiectivului principal al Convenției - înapoierea minorului cu maximă celeritate pe teritoriul țării reședinței sale obișnuite, ținând seama și de eforturile ce trebuie făcute pentru evitarea traumatizării acestuia.

Apreciem însă că propunerea de modificare a articolului 9 alin. (1) din Legea nr. 369/2004 ar trebui reanalizată de către inițiator, întrucât aplicarea textului în forma din proiectul de act normativ poate genera probleme în practică în ceea ce privește aprecierea probelor.

Astfel, potrivit proiectului de act normativ, la articolul 9, alineatul (1) va avea următorul cuprins: *„În fața instanței pot fi prezentate orice documente și informații legate de cauză, cu privire la care nu va fi cerută nicio legalizare ori formalitate similară”,* în vreme ce în forma actuală a Legii nr. 369/2004, art. 9 alin. (1) prevede că *„În fața instanței pot fi prezentate orice documente și informații legate de cauză atât de părți, cât și de către autoritatea centrală română.”*

Prin modificarea propusă se instituie și o excepție de la regula prevăzută de art. 292 Cod de procedură civilă, care reglementează „depunerea înscrisurilor” în procesul civil, regulă aplicabilă în forma actuală a legii, în condițiile în care nu era prevăzută nicio excepție care să deroge de la aceasta, astfel:

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

„Art. 292 - (1) Dacă prin lege nu se dispune altfel, fiecare parte are dreptul să depună înscrisurile de care înțelege să se folosească, în copie certificată pentru conformitate.

(2) Dacă înscrisul este depus în copie, partea care l-a depus este obligată să aibă asupra sa originalul și, la cerere, să îl prezinte instanței, sub sancțiunea de a nu se ține seama de înscris.

(3) Dacă partea adversă nu poate să își dea seama de exactitatea copiei față cu originalul înfățișat în ședință, judecătorul va putea acorda un termen scurt, obligând partea să depună originalul în păstrarea grefei.

(4) Înscrisurile depuse în original nu vor putea fi retrase decât după ce se vor lăsa copii legalizate de greșierul instanței unde au fost depuse.

(5) Înscrisurile întocmite în altă limbă decât cea folosită în fața instanței trebuie însoțite de traduceri legalizate.

(6) Înscrisurile depuse în copie la dosar nu pot fi retrase de părți.”

Relevante din această perspectivă sunt și dispozițiile art. 265 - art.291 Cod de procedură civilă privind înscrisurile.

c) Proiectul de lege stabilește măsuri având ca finalitate împiedicarea unei noi deplasări ilicite a minorului precum și constrângerea debitorului obligației de înapoiere a minorului la executarea hotărârii judecătorești pronunțate prin admiterea cererii de înapoiere.

Se reglementează astfel posibilitatea instanței de a dispune, din oficiu, prin încheiere, ridicarea pașaportului minorului, ca o măsură preventivă menită să împiedice părăsirea de către minor a teritoriului României până la finalizarea cererii de înapoiere aflate în faza de judecată; această măsură ar fi de natură să asigure chiar protejarea copilului de riscul unei traume care s-ar putea produce în măsura în care ar fi din nou deplasat într-o altă țară până la finalizarea procedurii.

Sub acest aspect, dispozițiile art.10 alin. (2) ar trebui însă clarificate de legiuitor, în sensul de a se preciza mai concret „durata determinată” la care se face referire, fie de a se reformula textul în sensul ca aceasta să fie „durată determinată de instanță”, eventual cu stabilirea unei limite maxime cum ar fi: până la soluționarea definitivă a cauzei, până la executarea hotărârii pronunțate.

d) Se evidențiază, de asemenea, majorarea limitelor cuantumului sancțiunii amenzii ce se poate aplica pentru nerespectarea termenului impus de instanță în sarcina persoanei obligate a înapoia copilul, motivat de faptul că, potrivit practicii, limitele actuale nu și-au atins scopul de constrângere a debitorului unei asemenea obligații.

Sub acest aspect, considerăm că ar trebui analizată de către inițiatorul legislativ și oportunitatea unei alte sancțiuni, care, eventual, să fie de natură să asigure mai eficient

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

îndeplinirea obligației.

e) Proiectul de lege stabilește o procedură națională pentru aplicarea art. 11 alin. (6) și (7) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

Alături de norma care dispune în mod expres obligativitatea pronunțării de către instanță a unei hotărâri în cel mult 6 săptămâni de la sesizare, Regulamentul legiferează procedura ce trebuie urmată în caz de respingere a unei cereri de înapoiere pentru unul din cazurile prevăzute de art. 13 din Convenție.

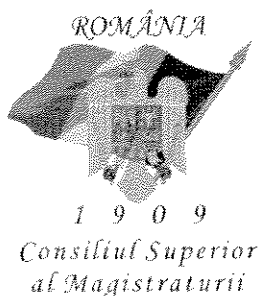
Astfel, în cazul pronunțării unei hotărâri de neînapoiere pentru unul din motivele prevăzute la art. 13 din Convenția de la Haga din 1980 (neexercitare efectivă a dreptului privind încredințarea, achiesarea sau consimțire a deplasării/neînapoierii, existența unui risc grav pentru minor în ipoteza pronunțării înapoierii, împotrivirea copilului la înapoiere), instanța din statul de refugiu ar trebui să informeze cu privire la aceasta instanța competentă ori autoritatea centrală din statul membru în care copilul își va avea reședința obișnuită înaintea deplasării sau reținerii sale. S-a precizat că această informare, ce trebuie însoțită de transmiterea documentelor relevante ce au stat la baza pronunțării hotărârii de neînapoiere, are ca finalitate examinarea problemei exercitării autorității părintești de către instanța competentă din țara reședinței obișnuite a copilului avute înaintea deplasării sau reținerii sale.

Proiectul de lege detaliază procedura în care documentele sunt transmise între instanțele celor două state implicate (statul reședinței obișnuite a copilului și statul de refugiu) precum și procedura, în acord cu normele de procedură civilă interne, pe care instanța română trebuie să o urmeze în cazul în care nu a fost deja sesizată cu o cerere privind exercitarea autorității părintești.

Din perspectiva analizată, ar fi necesar ca proiectul de lege să cuprindă o reglementare clară care să transpună dispozițiile art. 11 alin. (7) teza finală din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003, respectiv închiderea cauzei de către instanța română în situația în care nu a primit nicio observație în termenul prevăzut.

f) Proiectul de lege aduce modificări referitoare la normele de competență materială privind cererile de stabilire a unui program de vizită transfrontalier.

Potrivit Legii nr. 369/2004, în forma actuală, competența de a se pronunța într-o cerere de stabilire a unui drept transfrontalier de vizitare formulată în temeiul art. 21 din Convenția de la Haga din 1980 aparține Tribunalului București (ca instanță de fond), respectiv Curții de Apel București (ca instanță de recurs). Pe de altă parte, conform dreptului procesual comun, competența de soluționare a cererilor privind stabilirea unui program de vizitare aparține, ca instanță de fond, judecătoriei, și urmează calea de drept

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 880 din 20 august 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
[REDACTED]

comun.

Potrivit prezentului proiect de lege, cererile de stabilire a unui drept transfrontalier de vizitare formulate în temeiul art. 21 din Convenția de la Haga din 1980 vor urma calea dreptului comun procedural român, judecătoria urmând a fi primul grad de jurisdicție pentru toate cererile având ca obiect stabilirea unui drept de vizitare (indiferent dacă are caracter intern ori transfrontalier).

Se remarcă, astfel, degrevarea Tribunalului București de soluționarea unor asemenea cauze, această instanță fiind cunoscută ca având un volum mare de activitate.

Se poate formula însă și o observație sub aspectul oportunității instituirii și aplicării normei de competență generală sau stabilirea unei norme similare celei actuale - care vizează competența Tribunalului București, dar care în viitor să nu mai fie în favoarea acestei instanțe, ci competența unei judecătorii anume desemnate, ceea ce ar putea contribui la asigurarea practicii unitare.

g) O altă observație vizează completarea propusă prin proiectul de act normativ a căruia avizare se solicită - completarea art. 21, cu introducerea literei f, respectiv teza finală a textului acestei reglementări, conform căreia „autoritatea centrală română va putea cere rapoarte explicative din partea tuturor persoanelor și autorităților implicate în punerea în practică a prevederilor Convenției”. Apreciem că o asemenea formulare este excesivă în raport cu instanțele judecătorești, întrucât induce ideea afectării independenței sistemului judiciar, respectiv a judecătorilor, care ar fi obligați să prezinte „rapoarte explicative” ministerului justiției, instituție din cadrul puterii executive, iar aplicarea unor asemenea dispoziții chiar ar putea genera consecințe în sensul menționat. Prin urmare, instanțele pot, cel mult, întocmi și transmite situații privind stadiul soluționării cauzelor respective, eventual la un interval de timp prestabilit.

PREȘEDINTE,

Procuror Oana Andrea SCHMIDT-HĂINEALĂ

